

Sygn. akt III Cz 1929/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędziowie: SO Magdalena Hupa-Dębska

SO Marcin Rak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 marca 2019 r. w G.

sprawy z wniosku wierzyciela(...)W.

przeciwko dłużnikowi J. K. i A. L. - Syndykowi Masy Upadłości J. K.

o świadczenie pieniężne

w przedmiocie skargi Syndyka Masy Upadłości J. K. na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) Z. R. z dnia 18 grudnia 2017 r. wydane w sprawie o sygn. Km 3709/12

na skutek zażalenia Syndyka Masy Upadłości J. K.

na rozstrzygnięcia zawarte w punktach 2 i 3 postanowienia Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 26 czerwca 2018 r., sygn. akt VIII Co 53/18

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w (...) do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSO Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Magdalena Hupa - Dębska

Sygn. akt III Cz 1929/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 26 czerwca 2018r. Sąd Rejonowy w(...) zmienił zaskarżone postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) Z. R. z dnia 18 grudnia 2017r. wydane w sprawie sygn. akt Km 3709/12 w ten sposób, że uchylił punkt 1 w części dotyczącej doliczenia do opłaty stosunkowej podatku VAT w wysokości 51,38 zł; a w pozostałym zakresie skargę oddalił oraz zasądził od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 117 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że postępowanie egzekucyjne w sprawie sygn. akt Km 3709/12 było wszczęte i prowadzone na podstawie wniosku wierzyciela, który to wniosek wpłynął do kancelarii komorniczej w dniu 14 listopada 2012r. W toku postępowania komornik dokonał szeregu czynności, m.in. wezwał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do dokonywania potrąceń ze świadczeń emerytalno - rentowych dłużnika.

Nadto ustalił, że prawomocnym postanowieniem z dnia 6 października 2017r. wydanym w sprawie sygn. akt XII GU 316/17 Sąd Rejonowy w (...) (...) ogłosił upadłość dłużnika J. K., będącego osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej. Jednocześnie Sąd ten wyznaczył syndyka masy upadłości w osobie A. L.. Postanowieniem z dnia 2 listopada 2017r. Komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 146 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze. Następnie Komornik postanowieniem z dnia 18 grudnia 2017r. w punkcie pierwszym ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 649,80 zł i w całości obciążył nimi dłużnika. W punkcie drugim tegoż orzeczenia komornik stwierdził, że koszty postępowania podlegają zwrotowi przez dłużnika na rzecz wierzyciela. W punkcie trzecim komornik postanowił zwrócić wierzycielowi bankowy tytuł egzekucyjny po uprawomocnieniu się postanowienia i zapłacie kosztów postępowania, a w punkcie czwartym komornik wezwał wierzyciela do zapłaty kwoty 27,50 zł tytułem zwrotu wydatków gotówkowych. W uzasadnieniu tegoż postanowienia Komornik wskazał m.in., że na powyższe koszty składały się: koszty doręczenia środków pieniężnych z art. 39 ust. 2 pkt 6 o komornikach sądowych i egzekucji w kwocie 86 zł, koszty doręczenia korespondencji z art. 39 ust. 2 pkt 8 o komornikach sądowych i egzekucji w kwocie 48,91 zł oraz opłata stosunkowa z art. 49 ust. 1 o komornikach sądowych i egzekucji (8 % w tym VAT) w kwocie 514,89 zł.

Dalej ustalił, że odpis ww. postanowienia z dnia 18 grudnia 2017r. doręczono syndykowi w dniu 2 stycznia 2018r. Orzeczenie to zostało zaskarżone przez syndyka, który wniósł dwie skargi na czynność komornika. Jedna z nich została złożona u Komornika w dniu 11 stycznia 2018r. i wpłynęła do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 19 stycznia 2018r. Postanowieniem z dnia 11 maja 2018r. wydanym w sprawie sygn. akt VIII Co 97/18 Sąd Rejonowy w (...) odrzucił tę skargę jako wniesioną po upływie przepianego terminu, natomiast druga ze skarg, skierowana bezpośrednio do Sądu Rejonowego w (...), która została nadana w placówce pocztowej w dniu 9 stycznia 2018r., nadany został bieg i była ona rozpoznawana właśnie w niniejszej sprawie pod sygn. akt VIII Co 53/18.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji stwierdził, że skarga zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Sąd ten wskazał odwołując się do treści art. 146 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, że w aktualnym stanie prawnym ustawodawca udzielił prymatu postępowaniu upadłościowemu nad egzekucyjnym, dlatego zawieszenie postępowania egzekucyjnego następuje na podstawie w/w przepisu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości, co wyklucza konieczność wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego, a co skutkuje tym, że czynności egzekucyjne dokonane od dnia ogłoszenia upadłości dłużnika egzekwowanego należy uważać za bezskuteczne, co z kolei wyklucza możliwość ustalenia przez komornika opłaty egzekucyjnej za czynności, które z mocy prawa były bezskuteczne. Z tych też względów stwierdził, że Komornik był uprawniony do ustalenia jedynie opłaty egzekucyjnej za okres do dnia upadłości dłużnika.

Dalej Sąd Rejonowy stwierdził, że **„co prawda kwota opłaty egzekucyjnej została prawidłowo ustalona przez organ egzekucyjny, niemniej jednak komornik niezasadnie doliczył do niej stawkę podatku VAT”**. Dokonując w tym ostatnim zakresie szczegółowej wykładni przepisów obowiązującego prawa, która nie udzielają Komornikowi uprawnienia do podwyższenia opłaty egzekucyjnej o podatek VAT oraz powołując się na stanowisko prezentowane w judykaturze – uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2016r., (sygn. akt III CZP 34/16), orzekł jak w punkcie 1 sentencji. Ponadto stwierdził, że **„w pozostałym zakresie skargę oddalono jak w punkcie drugim sentencji”**.

O kosztach postępowania Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wniósł syndyk Masy Upadłości J. K. w zakresie punktu 2, tj. w części w jakiej Sąd Rejonowy oddalił skargę.

Zarzucił naruszenie przepisów postępowania, a to:

a) art. 146 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe w zw. z art. 770 k.p.c. w zw. z art. 39 ust. 2 pkt. 6 i 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie polegające na oddaleniu skargi Syndyka Masy Upadłości dłużnika w części, tj. co do pkt 1, 2 i 4 postanowienia Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) Z. R. z dnia 18 grudnia 2017r., wydanego w sprawie o sygn. akt Km 3709/12, w zakresie, w jakim Komornik obciążył dłużnika kosztami postępowania za czas po ogłoszeniu upadłości i stwierdził, że koszty postępowania podlegają zwrotowi przez dłużnika na rzecz wierzyciela, podczas gdy w przypadku ogłoszenia upadłości dłużnika, obejmującej likwidację jego majątku, brak było podstaw do obciążania dłużnika tego typu kosztami oraz wydatkami;

b) art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące wadliwym sporządzeniem uzasadnienia do postanowienia, polegającym na niewyjaśnieniu przyczyn oddalenia skargi w zakresie, w jakim nie została ona uwzględniona, a nadto polegającym na nieodniesieniu się do wszystkich zarzutów wniesionej skargi na postanowienie Komornika z dnia 18 grudnia 2017r.;

c) art. 759 § k.p.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące zaniechaniem nakazania Komornikowi zwrócenia na rzecz dłużnika nienależnych kosztów egzekucyjnych powstałych po obniżeniu opłaty stosunkowej na skutek wyeliminowania podatku VAT, w kwocie 14,94 zł.

Na tych podstawach wniósł o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z dnia 26 czerwca 2018r., w zaskarżonej części w pkt 2 poprzez zmianę postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) Z. R. z dnia 18 grudnia 2017r., w sprawie o sygn. akt Km 3709/12 poprzez uchylenie pkt 2 w całości oraz zmianę tegoż postanowienia w pkt 1 - poprzez nieobciążanie dłużnika J. K. - osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej kosztami postępowania egzekucyjnego w postaci wydatków gotówkowych w postępowaniu egzekucyjnym, do zapłaty których wezwany został wierzyciel, a także nakazanie Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w (...) Z. R. zwrócenia dłużnikowi kwoty 51,38 zł tytułem nienależnie pobranej. Poza tym domagał się również zasądzenia od wierzyciela na rzecz dłużnika kosztów postępowania zażaleniewego, w postaci opłaty od zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie musiało odnieść skutek.

Przede wszystkim należy wskazać, że zasadny był zarzut żalącego naruszenia przepisów procedury, a to art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Wskazać bowiem trzeba, że uzasadnienie postanowienia zgodnie z cytowanymi przepisami winno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oraz wyjaśnienie podstawy prawnej. Natomiast wyjaśnienie podstawy prawnej postanowienia polega nie tylko na wskazaniu przepisów prawa regulujących sporny stosunek prawny, lecz także na wyjaśnieniu, dlaczego w konkretnej sytuacji prawnej mają zastosowanie powołane przepisy oraz w jaki sposób wpływają na rozstrzygnięcie sprawy rozpoznawanej przez sąd.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało jednoznacznie stwierdzić, że uzasadnienie postanowienia Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części nie spełnia wyżej wskazanych ustawowych wymogów, a to w zakresie polegającym na niewyjaśnieniu przyczyn oddalenia skargi w zakresie, w jakim nie została ona uwzględniona. Sąd Rejonowy skupił się bowiem wyłącznie na analizie zasadność powiększenia opłaty egzekucyjnej o stawkę podatku od towaru i usług, w którym to zakresie prawidłowo dokonał korekty postanowienia Komornika o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego, natomiast w ogóle nie dokonał wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia w pozostałej części objętej skargą Syndyka masy upadłości, którego skarga na czynności komornika kwestionowała przede wszystkim obciążenie dłużnikami kosztami postępowania egzekucyjnego. Kwestia ta nie została natomiast w jakimkolwiek zakresie wyjaśniona przez Sąd egzekucyjny, co skutkowało musiło uznaniem, że istota sprawy nie została rozpoznana.

Orzeczenie Sądu Rejonowego wymyka się bowiem w tym zakresie ocenie Sądu odwoławczego, ponieważ uzasadnienie tego Sądu sprowadza się w skarżonej części do dwóch lakonicznych zdań, a to, że: „**kwota opłaty egzekucyjnej została prawidłowo ustalona przez organ egzekucyjny**” oraz, że: „**w pozostałym zakresie skargę oddalono jak w punkcie drugim sentencji**”.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie w pkt 2 i 3, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w (...)i pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy rozstrzygając skargę oprócz szczegółowego ustalenia podstawy faktycznej, przede wszystkim dokona wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a to w szczególności w kontekście zarzutów podnoszonych przez Syndyka masy upadłości w skardze i zażaleniu, w sposób umożliwiający kontrolę instancyjną.

SSO Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Magdalena Hupa - Dębska